

Waterschap Hunze en Aa's Uitkomsten tussentijdse controle 2016

VERTROUWELIJK

Het dagelijks bestuur van Waterschap Hunze & Aa's
T.a.v. de weledelgeleerde heer
drs. ing. H. Küpers, secretaris-directeur
Postbus 195
9640 AD VEENDAM

Groningen, 20 januari 2017

SWEJ-AHQBHV/bj

Uitkomsten tussentijdse controle 2016

Geachte heer Küpers,

Met genoegen presenteren wij u hierbij onze managementletter 2016. Zoals u van ons gewend bent, geeft deze rapportage een beeld van uw organisatie en de gerealiseerde vooruitgang in 2016. U heeft ons de opdracht verstrekt om de jaarrekening 2016 van uw waterschap te controleren. Onze tussentijdse bevindingen rapporteren wij door middel van dit rapport.

In deze rapportage beperken wij ons tot de bevindingen en mogelijke verbeterpunten in de bedrijfsvoering en processen die wij hebben onderzocht in het kader van de controle en die naar onze mening van belang zijn voor het management en het bestuur. Dit heeft tot doel vanuit onze natuurlijke adviesfunctie een bijdrage te leveren aan het zelfcontrolerende vermogen van uw organisatie.

Wij hebben onze conceptbevindingen toegelicht en besproken met de portefeuillehouder FAZ, de secretaris-directeur, het afdelingshoofd PFB, de controller en de senior beleidsadviseur financiën.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. R.T.H. Wortelboer RA

Inhoudsopgave

- ▶ Samenvatting interim-controle 2016
- ▶ Waar staat Waterschap Hunze en Aa's
- ▶ Belangrijkste bevindingen en aanbevelingen
- ▶ Aandachtspunt van auditcommissie
- ▶ Kernpunten in onze controle en aandachtspunten voor de jaarrekening 2016

Samenvatting interim-controle 2016

Welke zaken vragen uw aandacht

Algemeen

- ▶ Tussentijdse cijfers laten een positief beeld zien.
- ▶ Waterschap dient na te gaan in hoeverre discontinuë operatie bij Hefpunt leidt tot opheffingskosten die bij de jaarrekening 2017 voorzien dienen te worden.
- ▶ Waterschap dient na te gaan in hoeverre activa bij het lab versneld dienen te worden afgeschreven als gevolg van de verhuizing naar Veendam.

Vennootschapsbelasting

- ▶ Nog onduidelijkheid bij opstellen fiscale positie door verschil van mening met belastingdienst.
- ▶ Indien deze onduidelijkheid bij opstellen jaarrekening nog aanwezig is, dienen verschillende scenario's onderzocht te worden om impact op jaarrekening te kunnen inschatten.

Aandachtspunt auditcommissie

In het algemeen zijn wij van mening dat het huidige memo (voortgangsrapportage 1 juni 2016) een goede eerste aanzet is voor informatieverschaffing richting de toezichthouders. Op basis van de aanbevelingen, zoals vorig jaar opgenomen in ons rapport, hebben wij een paar suggesties ter verdere verbetering:

- ▶ De (mogelijke) impact van risico's kan scherper worden geformuleerd.
- ▶ Voor zover wij hebben kunnen vaststellen, zijn goede afspraken gemaakt over de gang van zaken als financiële risico's zich hebben voorgedaan. Wij adviseren u tevens de kans en impact van significante (schattingen) onzekerheden nader toe te lichten.
- ▶ Uit het memo blijkt niet duidelijk of de inhoudelijke voortgang op planning ligt. Wij raden u daarom aan dit toe te voegen aan het memo.

Procesbevindingen interim-controle

Wij merken op dat binnen de organisatie sprake is van een hoge mate van controlebewustzijn en dat de interne beheersing van goed niveau is. Voorts melden wij de status van onze uitgevoerde werkzaamheden ten aanzien van de controle van de interne beheersing:

- ▶ Aanbestedingen zullen wij conform planning in het voorjaar van 2017 controleren.
- ▶ Rechtmatigheidscontrole: tot zover geen bijzonderheden geconstateerd.
- ▶ Voor overige processen: laatste deel van onze controle over 2016 volgt ook in voorjaar 2017.

Waar staat Waterschap Hunze en Aa's

Waar staat Waterschap Hunze en Aa's - Organisatieontwikkelingen

- ▶ Financiële stand van zaken
 - ▶ Sluitende begroting 2016 en 2017
 - ▶ NJR 2016: positief saldo van € 1,8 mln. Hierdoor is geplande inzet van Algemene Reserve van € 1,2 mln niet nodig
 - ▶ Geplande afname algemene reserves (op grond van begroting) € 2,0 mln
 - ▶ Overschot weerstandsvermogen (begroting 2017): € 8,0 mln

- ▶ Start Noordelijk belastingkantoor (1 januari 2018)
 - ▶ Voor de jaarrekeningcontrole 2017 dient inzichtelijk te zijn in hoeverre afvloeiingskosten noodzakelijk zijn (voor het vormen van een voorziening)

- ▶ Verhuizing waterlaboratorium van Assen naar Veendam
 - ▶ Ten behoeve van de jaarrekeningcontrole 2016 dient geïnventariseerd te zijn in hoeverre activa op de oude locatie versneld dienen te worden afgeschreven

Waar staat Waterschap Hunze en Aa's - Rechtmatigheidscontroles

- ▶ Door EY is gebruikgemaakt van de interne controle
 - ▶ Gezien de vereisten omtrent het steunen op de VIC-functie is gekozen voor integrale review
- ▶ Rechtmatigheidscontroles tot en met september uitgevoerd
 - ▶ Geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd
- ▶ Update rechtmatigheidscontrole bij de jaarrekeningcontrole
 - ▶ Samenvattend memo IC wordt door het Waterschap opgesteld bij de jaareindecontrole

Belangrijkste bevindingen en aanbevelingen

Bevindingen en aanbevelingen

Algemeen

- ▶ Vaststellen of interne beheersing in processen (die relevant zijn voor jaarrekening) toereikend zijn ingericht door:
 - ▶ Interviews met procesverantwoordelijken
 - ▶ Voor één transactie per relevant proces vast te stellen dat interne beheersing ook daadwerkelijk verloopt zoals medegedeeld
 - ▶ Personeel → testwerkzaamheden: geen bijzonderheden geconstateerd
 - ▶ Inkopen → testwerkzaamheden: geen bijzonderheden geconstateerd
 - ▶ Betalingen → testwerkzaamheden: geen bijzonderheden geconstateerd
 - ▶ Aanbestedingen → zie volgende hoofdstuk
 - ▶ Belastingopbrengsten → uitbesteed aan Hefpunt, bevindingen & conclusie worden door (accountant van) Hefpunt gerapporteerd

Bevindingen en aanbevelingen

Algemeen

- ▶ **Uitvoering rechtmatigheidscontroles**
 - ▶ Rechtmatigheidscontroles tot en met september 2016 uitgevoerd.
 - ▶ Tot nu, geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd

- ▶ **Overschrijding kasgeldlimiet in twee achtereenvolgende maanden**
 - ▶ Aan het einde van het tweede kwartaal is een nieuwe lening aangetrokken, derhalve zal de geconstateerde overschrijding niet leiden tot een financiële rechtmatigheidsfout

Aandachtspunt auditcommissie

▶ Aandachtspunt van de auditcommissie

De auditcommissie vraagt de accountant als aandachtspunt bij de tussentijdse controle de opzet en inrichting van het rapportageformat met betrekking tot de KRW -programmafinanciering te beoordelen in het licht van het in de vorige managementletter gegeven advies.

▶ Onze aanpak voor het beantwoorden van deze vraag

1. Beoordeling follow-up van ons advies zoals vermeld in de managementletter 2015.
2. Per adviespunt weergeven van follow-up.
3. Conclusie.

Aandachtspunt auditcommissie

1. Beoordeling follow-up van ons advies

Om een goede invulling te kunnen geven aan de controlerende taak van het AB is het belangrijk dat het AB goed en tijdig geïnformeerd wordt. Zowel als de situatie daarom vraagt, als periodiek in algemene zin. Onze aanbevelingen zijn:

- ▶ Periodiek melden van aanwezige risico's en de wijze waarop hier mee om wordt gegaan.
- ▶ Afspreken wanneer het AB geïnformeerd wil worden over ontstane risico's en financiële overschrijdingen/tekorten.
- ▶ Sturen op doelrealisatie van de maatregelen en matchen van de realisatie van de projecten aan een vooraf afgegeven planning.
- ▶ Afspreken welke informatie minimaal in de financiële voortgangsparagraaf opgenomen dient te worden.

2. Follow-up per adviespunt

Het Waterschap heeft een voorbeeldrapportage (peildatum 1 juni 2016) opgesteld.

Wij hebben vervolgens beoordeeld of de voorbeeldrapportage een goede invulling is van de genoemde aandachtspunten. Per aandachtspunt gaan wij nader in op onze beoordeling:

- ▶ Periodiek melden van aanwezige risico's en de wijze waarop hier mee om wordt gegaan.

In het format wordt per kredietonderdeel (zoals natuurvriendelijke oevers, vispassages et cetera) gevraagd naar de risico's. Bij de voorbeeldrapportage zijn niet bij alle onderdelen risico's benoemd (en dat hoeft natuurlijk ook niet). Daar waar de risico's zijn benoemd wordt een goede toelichting gegeven om deze als lezer/toezichthouder te begrijpen.

Naar onze mening kan de (mogelijke) impact nog scherper worden geformuleerd.

Een risico kan (niet limitatief) impact hebben op inhoudelijke realisatie (kunnen de maatregelen worden geëffectueerd?), tijd (komt de planning in gevaar?) of geld (dreigt het budget overschreden te worden?). Wij raden u aan per risico weer te geven waar de impact ligt (inhoud, tijd, geld of anders) en deze impact vervolgens te kwantificeren (bij tijd en geld). Voorts zou in de rapportage een voorzet voor mogelijke beheersmaatregelen opgenomen kunnen worden.

2. Follow-up per adviespunt

- ▶ Afspreken wanneer het AB geïnformeerd wil worden over ontstane risico's en financiële overschrijdingen/tekorten.

Bij de inleiding van het memo wordt het volgende benoemd:

- ▶ Mee- en tegenvallers zullen binnen het programmabudget opgevangen moeten worden, een dreigende overschrijding op het totale programmabudget zal de gebruikelijke weg via het dagelijks bestuur (melding) en het algemeen bestuur (mogelijke budgetaanpassing) doorlopen.
- ▶ Mogelijke financiële ruimte binnen een programmabudget kan niet worden aangewend voor nieuwe of extra maatregelen. Hiervoor zal het algemeen bestuur toestemming moeten verlenen.
- ▶ Het schuiven tussen de programmabudgetten, om tegenvallers op te vangen, is niet mogelijk. Ook hiervoor zal het algemeen bestuur toestemming moeten verlenen.

Hiermee wordt naar onze mening de financiële overschrijding/het tekort op adequate wijze geadresseerd. Voorts adviseren wij u om ten aanzien van de bijgestelde prognose van de voortgang van de programma's (in tijd en geld), een nadere toelichting op te nemen ten aanzien van de mogelijke kans en impact van relevante significante (schattings)onzekerheden. Naar onze mening is het van belang dat het algemeen bestuur zich een goed beeld kan vormen van de mogelijke kans en impact van dergelijke onzekerheden die van toepassing zijn per programma en de wijze waarop met deze onzekerheden rekening is gehouden bij de inschatting van de voortgang van het programma (in tijd en geld).

Aandachtspunt auditcommissie

2. Follow-up per adviespunt

- ▶ Het sturen op doelrealisatie van de maatregelen door het matchen van de realisatie van de projecten aan een vooraf afgegeven planning.

In bijlage 1 van de voortgangsrapportage is een overzicht opgenomen van deelprojecten met een status naar voortgang (zie een voorbeeld hiernaast). Hiermee kan de lezer/toezichthouder de voortgang bekijken. Hieruit blijkt echter niet wat de oorspronkelijke planning is en of vertraging zich inmiddels heeft voorgedaan. De goede lezer kan dit zelf min of meer herleiden door een link te leggen met bijlage 2B van de voortgangsrapportage waarin uiteen is gezet in welk jaar de kosten worden verwacht. Wij raden u echter aan om in bijlage 1 ook een overzicht op te nemen (bijvoorbeeld stoplicht) waarin de voortschrijdende planning vergeleken wordt met de oorspronkelijke planning. Bijvoorbeeld een stoplicht waarbij groen “op schema” betekent, oranje “kleine, niet significante uitloop/impact” en rood “grote uitloop c.q. uitloop met significante impact”.

2. Follow-up per adviespunt

- ▶ Welke informatie minimaal in de financiële voortgangsparagraaf opgenomen dienen te worden.

Zowel in het memo als in bijlage 2A is financiële informatie opgenomen aangaande de financiële voortgang. In onze managementletter 2015 hebben wij enkele suggesties gedaan ten aanzien van de aard van de informatie die opgenomen zou moeten worden. In het memo en bijlagen wordt hieraan voldaan, dit punt is wat ons betreft adequaat opgevolgd.

3. Conclusie

In het algemeen zijn wij van mening dat het huidige memo (voortgangsrapportage 1 juni 2016) een goede eerste aanzet is voor informatieverstopping richting de toezichthouders. Op basis van de aanbevelingen, zoals vorig jaar opgenomen in onze managementletter, hebben wij een paar suggesties ter verdere verbetering:

- ▶ De (mogelijke) impact van risico's kan scherper (en waar mogelijk meer SMART) worden geformuleerd, bijvoorbeeld door actief aan te geven of het betreffende risico gevolgen heeft ten aanzien van het kunnen effectueren van de beoogde maatregelen, tijd en/of geld. Voorts zou aandacht geschonken kunnen worden aan interne beheersingsmaatregelen.
- ▶ Voor zover wij hebben kunnen vaststellen, zijn goede afspraken gemaakt over de gang van zaken indien financiële risico's zich hebben voorgedaan (werkwijze financiële tegenvallers). Wij adviseren u tevens om een nadere toelichting te geven ten aanzien van de kans en impact van relevante significante (schattings)onzekerheden, waarmee rekening is gehouden bij het bepalen van de schatting van de verdere voortgang van de betreffende programma's.
- ▶ Uit het memo blijkt niet duidelijk of de inhoudelijke voortgang (in relatie tot bestede tijd en kosten) op planning ligt. Wij raden u daarom aan dit toe te voegen.

Kernpunten in onze controle en aandachtspunten voor de jaarrekening 2016

Kernpunten in onze controle

- ▶ Belangrijkste aandachtsgebieden in onze controle betreffen
 - ▶ Aanbestedingsrechtmatigheid
 - ▶ Implementatie van VPB-plicht
 - ▶ Verantwoording Wet Normering Top Inkomens (WNT)
- ▶ Meegegeven aandachtspunt auditcommissie

Belangrijke ontwikkelingen – invoering vennootschapsbelasting

- ▶ Invoering vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven vanaf 1 januari 2016. Stand van zaken:
 - ▶ De Unie van Waterschappen is in overleg met Belastingdienst omtrent VPB-plicht omdat verschil in inzicht bestaat over de wijze waarop belastingopbrengsten (fiscaal) gekwalificeerd dienen te worden.
 - ▶ Verwachting van Waterschap is dat een beperkt aantal onderdelen mogelijk VPB plichtig wordt.
 - ▶ Nog geen fiscale openingsbalans opgesteld.
- ▶ Detailwerkzaamheden verrichten we per jaareinde – nadat de analyse is gefinaliseerd. Indien op dat moment nog immer geen duidelijkheid bestaat over de fiscale kwalificatie van belastingopbrengsten zal het Waterschap verschillende scenario's moeten doorrekenen om na te gaan wat de bandbreedte is van de af te dragen vennootschapsbelasting (minimum en maximum). Indien dit van toepassing wordt, gaan wij graag vooraf met u in overleg om hiervoor een passende (en zo praktisch mogelijke) werkwijze te kiezen.

Actuele ontwikkelingen WNT

- ▶ Wijziging normering bezoldiging topfunctionarissen zonder dienstbetrekking (WNT)
 - ▶ Maximum uurtarief van € 175 en
 - ▶ Bezoldigingsmaximum van maximaal € 252.000:
 - ▶ Kalendermaand 1-6 maximaal € 24.000 per maand en
 - ▶ Kalendermaand 7-12 maximaal € 18.000 per maand.
- ▶ Wijziging normering bezoldiging topfunctionarissen met dienstbetrekking (WNT)
 - ▶ Bezoldigingsmaximum van maximaal € 179.000.

Nieuwe aanbestedingsregels

- ▶ De zogenaamde 2B-diensten met een verplicht regime zijn vervallen.
- ▶ Nieuwe categorie: sociale en andere specifieke diensten met een drempel van aanbestedingen van € 750.000.
- ▶ Wij verzoeken u om bij de toetsing van de naleving van de aanbestedingswet rekening te houden met deze wijziging. Conform planning levert u de uitkomsten van de interne controle op bij aanvang van de jaarrekeningcontrole. Wij zullen alsdan deze uitkomsten toetsen.

Vragen?

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

